

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSSTYRELSEN

Käsityön oppimis- ja työympäristön suunnitteluopas

Oppaasta Opetushallituksessa vastanneet:

Tiia Hintsa, opetusneuvos

Roope Rissanen, yliarkkitehti

Perusopetus ja varhaiskasvatus -yksikkö

Miten sinne löytää?

Käsityö perusopetuksessa

Käsityön oppiaine ohjaa oppilasta kokonaisen käsityöprosessin hallintaan. Monimateriaalisessa oppiaineessa toteutetaan käsityöilmaisuun, muotoiluun ja teknologiaan perustuvaa toimintaa. Opetuksessa käytetään sekä teknisen työn että tekstiilityön työtapoja, oppimisympäristöjä ja materiaaleja.

- Selaa sivua aivan alalaitaan, Käsityön oppimisympäristöt - laskeutumisriville

Käsityön oppimisympäristöt

Käsityön oppimis- ja työympäristön suunnitteluopas

Käsityön oppimis- ja työympäristön suunnitteluopas on osa Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden (2014) tukimateriaalia ja tarkoitettu käsityöoppiaineen opetustilojen suunnittelun avuksi. Käsityön oppimis- ja työympäristön suunnitteluopas tarjoaa tietoa ja ohjeita turvallisen, toimivan ja monipuolisen käsityön opetuksessa käytettävän tilakokonaisuuden suunnitteluun.

Käsityön monipuoliset oppimisympäristöt

Monimateriaalinen oppiaine tarvitsee monipuoliset oppimisympäristöt ja välineet. Oppimista tapahtuu myös koulumiljöön ulkopuolella.

Miksi verkkosivusto eikä kirja tai ladattava pdf-tiedosto?

- Toteutus kaikille avoimena materiaalina
- Uuden tiedon päivitys mahdollista
- OPH:n verkkosivupohja: Käytettävyys vaatii sivustolle tutustumista, useita käyntikertoja (sisällysluettelo →)
- Jokainen luku on mahdollista tulostaa / tallentaa
 - Paljon ulkoisia linkkejä / sisäisiä viittauksia, eivät toistu tulosteessa / tallenteessa

Käsityön oppimis- ja työympäristön suunnitteluopas - sisällysluettelo

Oppaan pääsivu (Verkkosivuston etusivu, jolta pääsee alla numeroituihin oppaan lukuihin)

Oppaan sisällysluettelo
Oikopolut käsityön oppimis- ja työympäristön tilakortteihin

1. Käsityön oppimis- ja työympäristön pedagoginen suunnitelma

Perusopetuslaki ja opetussuunnitelman perusteet
Käsityön opetuksen pedagoginen visio
Oman koulun käsityön opetuksen visio ja sen arviointi
Pedagogisen suunnitelman laatiminen
Kehittyvä käsityön oppimisympäristö
Tarkistuslista pedagogisen suunnitelman tekemiseen
Lisätietoa

2. Käsityön oppimis- ja työympäristön konseptisuunnittelu

Käsityön oppimisympäristön visiosta
Oppimisympäristön konseptissa pohditaan suunnittelutarpeita
Konseptoinnin sisällöstä
Oppimisympäristön konseptin arviointi
Lisätietoja

3. Yleisiä suunnitteluperiaatteita

Käsityön yhteys muihin oppilaineisiin ja yhteiskuntaan
Käsityön opetustilojen sijainti
Käsityön oppimis- ja työympäristön muodostavat oppimisympäristön mitoitukset
Tilojen määrä ja koko
Sisustus ja ääniympäristö
Ergonomia ja esteettömyys
Opetusteknologiat ja tietoverkot
Siivous, materiaalin keräys ja lajittelu
Talotekniikka

4. Käsityön oppimis- ja työympäristön tekniset vaatimukset

Yleisiä teknisiä vaatimuksia ja suunnitteluohjeita
LVI-suunnittelu
LVI-suunnittelu, ilmanvaihto
Sähkösuunnittelu
Akustinen suunnittelu
Rakennesuunnittelu
Palotekninen suunnittelu
Purun ja pölyn poisto
Kaasu- ja paineilmajärjestelmät
Räjähdyksivaarallisten tilojen turvallisuus - ATEX

5. Käsityön oppimis- ja työympäristön tilakortit

Käsityön oppimis- ja työympäristön yhteiskäyttötiloja
Tekstiilityön työtapoihin liittyviä työtiloja ja alueita
Teknisen työn työtapoihin liittyviä työtiloja ja alueita
Oppilaan ja opettajan työpiste

6. Koneiden ja laitteiden sijainti käsityön työtiloissa

Koneet ja laitteet käsityön opetuksessa
Koneiden ja laitteiden sijoittaminen käsityön opetuksen tiloihin
Koneiden ja laitteiden talotekniset vaatimukset
Koneiden ja laitteiden hankinta

7. Suunniteltavan oppimisympäristön työturvallisuus

Ryhmäkoko ja oppilastyöpiste
Työturvallisuus käsityön tiloissa
Turvallinen ja tarkoituksenmukainen liikkuminen oppimis- ja työympäristössä
Paloturvallisuus koulun toimintakulttuurissa
Koneturvallisuus
Räjähdyksivaarallisten tilojen työturvallisuus
Käsityössä käytettävät materiaalit
Ensiapu
Linkkejä lakeihin, määräyksiin ja oppaisiin

8. Toteutettuja käsityön oppimis- ja työympäristöjä

Uudisrakennuskohteet
Korjausrakentamiskohteet

9. Kirjallisuutta ja lisätietoa

”Jotain uutta, vanhaa, sinistä ja lainattua”

- Käsityön oppimis- ja työympäristössä on melko perinteinen tilajärjestely (ei ns. kokeellinen), joka mahdollistaa myös muunneltavat, joustavat ja monikäyttöiset tilat, myös avoimet tila-alueet
- Arkkitehtuurin määritelmät:
 - Tila = seinillä ja ovella rajattu
 - Alue = tilassa oleva oma pienempi alue. Tilassa voi olla useita alueita.
- Oppimisympäristön kokonaisuudessa korostetaan päivävalon (auringon valo) pääsyä opetuksen päätiloihin, joita ovat suuret yleistyötilat ja mm. metallityötila ja lankatyötila
- Opettajan henkilökohtainen huonetila on poistunut / käsite laajentunut (voi olla muuallakin kuin ”omassa kopissa”)
- Käsityön työtapojen tilojen välillä voi olla oppimisaula ja monitoimitila, nämä voivat yhdistää myös muita taide- ja taitoaineita. Oppimisympäristökokonaisuuteen voidaan myös saapua oppimisaulan kautta
- Oppimisympäristön tekniset ja rakenteelliset vaatimukset on päivitetty nykypäivään ja muun muassa akustiikkaa on parannettu.
- Oppimisympäristön teknisistä vaatimuksista ja suunnitteluohjeista on esitetty minimi taso, opetuksen järjestäjä voi halutessaan tehdä enemmän.
- Pedagogisen suunnitelma osuutta on korostettu tilojen suunnittelua ohjaavana asiakirjana
- Tilakorteissa pedagogisia perusteluja eri tiloille ja alueille (miksi niitä tarvitaan oppimisympäristön kokonaisuudessa: opetuksenjärjestäjälle, suunnittelijoille, opettajille)

Oppaan ”lainvoima”?

- Opas ei ole määräysasiakirja.
- Määräävää on mm. POPS2014 (määräysasiakirja, POA ja POL), rakentamismääräykset ja rakentamislaki sekä näihin liittyvä lainsäädäntö, työturvallisuuslainsäädäntö.
- RT-kortit eivät ole määräyksiä; ohjeita mm. koulurakentamisessa, melko tarkkaa laintulkintaa.
- Oppaassa ilmenee se, miten em. Lakeja ja asetuksia voidaan tulkita suhteessa käsityön oppimis- ja työympäristöön sekä käsityön opetuksen järjestämiseen.

Käsityön oppimis- ja työympäristön suunnitteluopas

Käsityön oppimis- ja työympäristön suunnitteluopas on osa Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden (2014) tukimateriaalia ja tarkoitettu käsityöoppiaineen opetustilojen suunnittelun avuksi. Käsityön oppimis- ja työympäristön suunnitteluopas tarjoaa tietoa ja ohjeita turvallisen, toimivan ja monipuolisen käsityön opetuksessa käytettävän tilakokonaisuuden suunnitteluun. Oppaassa käytetty käsitteistö pohjaa Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa (2014) käytettyyn terminologiaan. Opas ei ole määräysasiakirja. Opas on saatavilla vain suomeksi.

<https://www.oph.fi/fi/koulutus-ja-tutkinnot/perusopetus/kasityo-perusopetuksessa/kasityon-oppimisympariston-suunnitteluopas>

11/10/2018 Opetushallitus

🔗 Oppaaseen liittyviä sivustoja muualla

- > Käsityön opetussuunnitelman ePerusteet [↗]
- > Opetustoimen ja varhaiskasvatuksen turvallisuusopas
- > Käsityön työturvallisuusopas [↗]

🔗 Navigoi oppaan sivuilla

- > Sisällysluettelo (linkki tarkempaan sisällysluetteloon) [↗]
- > 1. Pedagoginen suunnitelma
- > 2. Konseptisuunnittelu
- > 3. Yleisiä suunnitteluperiaatteita
- > 4. Tekniset vaatimukset
- > 5. Käsityön oppimis- ja työympäristön tilakortit
- > 6. Koneiden ja laitteiden sijainti
- > 7. Suunniteltavan oppimis- ja työympäristön työturvallisuus
- > 8. Toteutettuja käsityön oppimis- ja työympäristöjä
- > 9. Kirjallisuutta

Perusopetuslaissa (628/1998) käsityö on yksi, kaikille yhteinen oppiaine. Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa (2014) käsityön keskeisiä sisältöjä vuosiluokilla 1–9 vuosiluokkakokonaisuuksittain ja ikäkausi huomioiden ovat innovointi, muotoilu, kokeilu, dokumentointi ja arviointi, tekeminen, työturvallisuus, yrittäjämäinen oppiminen sekä tiedostaminen ja osallistuminen. Tekeminen tarkoittaa erilaisten laadukkaiden ja toimivien, ekologisesti ja esteettisesti kestävien tuotteiden tai teosten valmistamista 1. vuosiluokalta alkaen. Tuotteiden valmistamisessa ja käsityöprosessin sisältämien ratkaisujen tekemisessä käytetään käsityöhön soveltuvia ja tarvittavia työvälineitä, koneita ja laitteita sekä erilaisia käsityön materiaaleja monipuolisesti ja tarkoituksenmukaisesti. Opetuksessa käytetään vuosiluokilla 1-9 teknisen työn ja tekstiilityön työtapoja. Käsityön opetukseen tarvitaan kouluihin sellainen oppimis- ja työympäristö, joka mahdollistaa monipuolisen käsityöllisen ongelmanratkaisun ja vastuullisen työskentelyasenteen omaksumisen materiaalsen maailman kontekstissa laajasti ja käyttäjälähtöisesti.

Oppaan sisällysluettelo

1. Pedagoginen suunnitelma

2. Konseptisuunnittelu

3. Yleisiä suunnitteluperiaatteita

4. Tekniset vaatimukset

5. Tilakortit

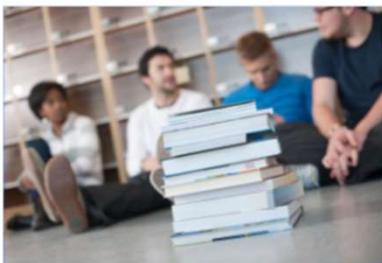
6. Koneiden ja laitteiden sijainti

7. Suunniteltavan oppimisympäristön
työturvallisuus

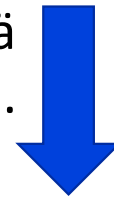
8. Toteutettuja oppimisympäristöjä

9. Kirjallisuutta

- Sivun alalaidassa löytyvät vielä
pikalinkit kuhunkin tilakorttiin.
Niihin pääset myös luvusta 5.

Oppaan kaksi ensimmäistä lukua on tarkoitettu **opetuksen järjestäjien, käsityön opettajien ja koulussa työskentelevän henkilökunnan käyttöön**, jotka osallistuvat oppimisympäristön alkuvaiheen ideointiin ja suunnitteluun.

Tällä sivulla:

- Perusopetuslaki ja opetussuunnitelman perusteet >
- Käsityön opetuksen pedagoginen visio >
- Oman koulun käsityön opetuksen visio ja sen arviointi >
- Pedagogisen suunnitelman laatiminen >
- Kehittyvä käsityön oppimisympäristö >
- Tarkistuslista pedagogisen suunnitelman tekemiseen >
- Lisätietoa >

1. Pedagoginen suunnitelma

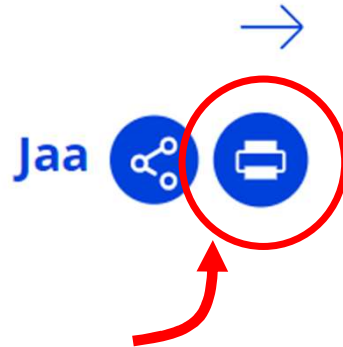
Pedagogisen vision ja suunnitelman laatimiseen liittyviä kysymyksiä

- Mitä kohti opetuksen kehittämisessä ja uudistamisessa ollaan menossa?
- Mihin ideaan perustuu ajatus koulun toimintakulttuurin fyysisistä, sosiaalisista ja tieto- ja viestintäteknologisista tekijöistä?
- Miten ohjeistetaan käsityön opetuskerroilla tapahtuva opetus?
- Minkälaisen mielikuvan kokonaiseen käsityöprosessiin antaa käsityön yleistyötila tai oppilastyöpiste? Odotetaanko siellä opettajien ohjeita vai kannustaako se oppilaiden oma-aloitteisuuteen ja kekseliäisyyteen?
- Minkälaisessa innovatiivisessa oppimisympäristössä käsityötä tulevaisuudessa opiskellaan?
- Mitä oppimis- ja työympäristössä on tarkoituksena tehdä, millaista lopputulosta työskentelyssä haetaan?
- Mikä käsityön opetuksessa ja oppimis- ja työympäristöissä säilyy, mitä uutta otetaan, ja mitä ja miksi tehdään toisin?
- Minkälaisella lukujärjestyksellä ja työnjaolla tuntikehyksen mukaista työtä tehdään?
- Mitä yhteistyö ja yhteisopettajuuden eri muodot edellyttävät opettajien työskentelyltä, vastuunjaolta ja liikkumiselta oppimis- ja työympäristössä?
- Mikä on kouluyhteisön vahvuus, voimavara ja ainutlaatuisuus?
- Minkä signaalin käsityön oppimis- ja työympäristö antaa oppilaille ja tiloissa toimiville?
- Mikä on sopiva ryhmäkoko pedagogisen suunnitelman toteuttamiseksi?

2. Konseptisuunnittelu

Jokaisella sivulla löytyy tulosta -toiminto

Tällä sivulla:

- Käsityön oppimisympäristön visiosta >
- Oppimisympäristön luonnostelu >
- Konseptoinnin sisällöstä >
- Oppimisympäristön konseptin arviointi >
- Lisätietoja >

Oppimisympäristön konsepti sisältää mm.

1. ajatuksen oppimisympäristön kokonaisuudesta
2. käsityön oppimisen tavat
3. visuaalisen ymmärryksen käsityön eri työtilojen, alueiden ja työpisteiden suhteesta toisiinsa
4. kuvauksen käsityön eri materiaaleista ja työmenetelmistä sekä niiden sijoittumisesta oppimis- ja työympäristöön

Luvut kolme ja neljä sisältävät lähinnä suunnittelijoille (sekä suunnittelusta ja tiloista vastaavien organisaatioiden edustajille) tarkoitettuja oppimisympäristön suunnittelua koskevia ohjeita ja määräyksiä.

3. Yleisiä suunnitteluperiaatteita

Tällä sivulla:

Käsityön yhteys muihin oppiaineisiin ja yhteiskuntaan >

Käsityön opetustilojen sijainti >

Käsityön oppimis- ja työympäristön muodostuminen >

Oppimisympäristön mitoitus >

Tilojen määrä ja koko >

Sisustus ja ääniympäristö >

Ergonomia ja esteettömyys >

Siivous, materiaalin keräys ja lajittelu >

Talotekniikka >

Käsityön opetuksessa tarvittavia tiloja ja alueita

Alla on kolmessa erillisessä luettelossa annettu esimerkkipinta-aloja käsityön oppimis- ja työympäristön tiloille ja alueille. Tilojen ja alueiden pinta-alat ovat huonealoja.

Tekstiilityön työtapojen työtiloja ja alueita

Esimerkkipinta-alat:

- yleistyötila vuosiluokat 1–6, **75–85 m²**
- yleistyötila vuosiluokat 7–9, **90–110 m²**
- märkätöskentelyn tila vuosiluokat 1–9, **20–30 m²**, voidaan toteuttaa myös alueena (noin 15 m²) yleistyötilan yhteyteen

Yleistyötilaan sisältyvien alueiden pinta-ala esimerkit. Alueet on huomioitu laskennallisissa yleistyötilan pinta-aloissa. Turvallisen toiminnan mahdollistamiseksi, seuraaville alueille varataan tilaa:

- koneompelun alue vuosiluokat 1–6, noin 12 ompelukonetta ja 2 saumuria, **15–20 m²**
- koneompelun alue vuosiluokat 7–9, noin 16 ompelukonetta ja 3–5 saumuria, **18–25 m²**
- lämpökäsittelyn alue (TS) vuosiluokat 1–9, **6–8 m²**
- laite- ja työvälineistöskentelyn alue vuosiluokat 1–9, **5–7 m²**

Osa seuraavista alueista voidaan sijoittaa osaksi yleistyötilaa tai oppimisaulaa, tai toteuttaa myös erillisinä tiloina. Turvallisen toiminnan mahdollistamiseksi, seuraaville alueille varataan tilaa:

- lankatöiden alue vuosiluokat 1–6, noin **10 m²**, voidaan toteuttaa erillisinä tilana
- lankatöiden alue vuosiluokat 7–9, kangaspuut x 2, **10–20 m²**, voidaan toteuttaa erillisinä tilana
- dokumentoinnin alue, **6–8 m²**, voi sisältyä myös oppimisaulaan
- opettajien työalueet **2–4 m²**, voidaan toteuttaa erillisinä tilana

Varastoinnille varatut tilat ja -alueet:

- materiaalien säilytys (kangas, lanka, kuitu, kierrätys, oheistarvikkeet), n. **10 m²**
- tilakohtaisten suojavarusteiden säilytys (säilytyksen tilantarve määritellään koulukohtaisesti)
- työvälineiden ja laitteiden säilytys (säilytyksen tilantarve määritellään koulukohtaisesti)

Uutta mm.
akustinen
suunnittelu. Tärkeä
työn tekemisen
tiloissa.

4. Tekniset vaatimukset

Jokaisella sivulla navigointi alalaidassa

- Palaa lukuun 3. Yleisiä suunnitteluperiaatteita
- Siirry lukuun 5. Käsityön oppimis- ja työympäristön tilakortit
- Palaa takaisin oppaan pääsivulle

Tällä sivulla:

- Yleisiä teknisiä vaatimuksia ja suunnitteluohjeita >
- LVI-suunnittelu >
- LVI-suunnittelu, ilmanvaihto >
- Sähkösuunnittelu >
- Akustinen suunnittelu >
- Rakennesuunnittelu >
- Palotekninen suunnittelu >
- Purun ja pölyn poisto >
- Kaasu- ja paineilmajärjestelmät >
- Räjädysvaarallisten tilojen turvallisuus - ATEX >

- Käsityön oppimis- ja työympäristöön tarvitaan käsityön työtapojen edellyttämiä työpisteitä, työalueita ja erillisiä työtiloja, joissa työstetään erilaisia materiaaleja käsin sekä koneiden ja laitteiden avulla.
- Osa työtiloista on erillisiä tiloja johtuen esimerkiksi pölyn-, melun- tai turvallisuudenhallinnasta.
- Sijoittamalla työtilat ja alueet käsityön oppimis- ja työympäristöön työmenetelmien mukaisesti, voidaan hallita työstä syntyviä vaaroja ja niiden muodostamia riskejä, esimerkiksi melua, likaa, kulumista, kosteutta, kuumuutta ja kemikaalipäästöjä.
- Käsityön työmenetelmät kootaan työalueiksi tai erillisiksi työtiloiksi materiaalien käsittelyn, turvallisuusvaatimusten ja taloteknisten vaatimusten ohjaamana.
- Työtiloissa voi sijaita monia työalueita ja työalueet voivat limittyä toistensa kanssa.

21/11/2023 | Opetushallitus

5. Tilakortit

- Tilakorteissa on määritelty millaisia tiloja ja alueita käsityön opetuksessa tarvitaan. Tilakorteissa on kirjattu toiminnan pedagoginen ja tekninen kuvaus, yhteys oppimisympäristön muihin tiloihin ja lyhyesti rakenteista ja teknisistä järjestelmistä.
- Tilakorteissa on listattuna esimerkkipinta-alat (h²) sekä esimerkkiluetteloita tarvittavista koneista, laitteista ja välineistä.

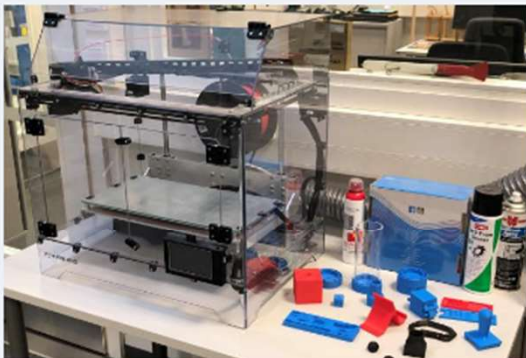
Käsityön oppimis- ja työympäristön yhteiskäyttötiloja

Eteistila tai -aula

Suunnittelu- tai oppimisaula

Monitoimitila

Käsityön materiaalien varastointi

Ulkotyöalue

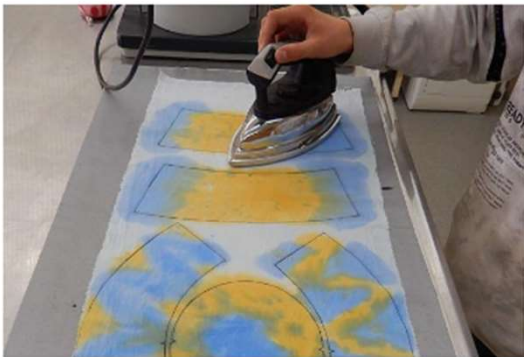
Tekstiilityön työtapoihin liittyviä työtiloja ja alueita

Tekstiilityön työtapojen yleistyötila →

Koneompelun alue →

Lämpökäsittelyn alue (TS) →

Lankatöiden alue tai -tila →

Märkätyötyöskentelyn tila tai alue →

Laite- ja työvälinetyöskentelyn alue →

Teknisen työn työtapoihin liittyviä työtiloja ja alueita

Teknisen työn työtapojen yleistyötila →

Koneellisen puuntyöstön tila →

Hiontatila →

Elektroniikkatöiden alue →

Metallitöiden alue tai -tila →

Tulityötila →

Koneteknologian alue →

Muovintyöstön alue tai -tila →

Pintakäsittelytila →

Oppilaan ja opettajan työpiste

Oppilastyöpiste

Käsityön opettajien työtilat

Tilakorttien sivu on ”rakenteellisesti” laskeutumissivu. Jokaisen tilakortin navigointi sivun alalaidassa ohjaa takaisin tilakorttien pääsivulle tai oppaan pääsivulle, joten lukuun 6. edetään Tilakorttien pääsivun kautta.

→ Palaa takaisin käsityön oppimis- ja työympäristön tilakortteihin

→ Palaa takaisin oppaan pääsivulle

6. Koneiden ja laitteiden sijainti

Tällä sivulla:

Koneet ja laitteet käsityön
opetuksessa >

Sijoittaminen käsityönopetuksen
tiloihin >

Talotekniset vaatimukset >

Hankinta >

Perinteisiä
tapoja
sijoittaa
koneita ja
laitteita.

Kuva: Mika Korhonen

Kuva: Opetushallitus

Uusia tapoja
ajatella
koneiden ja
laitteiden
sijoittamista.

Luvut kuusi ja seitsemän sisältävät oppimisympäristön työturvallisuuteen liittyviä ohjeita, suosituksia ja määräyksiä.

7. Suunniteltavan oppimisympäristön työturvallisuus →

Tällä sivulla:

- Ryhmäkoko ja oppilastyöpiste >
- Työturvallisuus käsityön tiloissa >
- Liikkuminen oppimis- ja työympäristössä >
- Paloturvallisuus >
- Koneturvallisuus >
- Räjähdysvaarallisten tilojen työturvallisuus >
- Käsityössä käytettävät materiaalit >
- Ensiapu >
- Linkkejä >

Jotta opetus voidaan käsityön oppimis- ja työympäristössä toteuttaa turvallisesti, **käsityön opetuksen ryhmäkoon täytyy perustua vaarojen tunnistamiseen ja riskien arviointiin suhteessa käytettävissä olevan oppimis- ja työympäristön yleistyötilojen kokoon, tilojen valvottavuuteen sekä oppilaiden henkilökohtaisen ohjauksen ja tuen tarpeeseen.** Käsityön työtilojen tulee olla turvallisista fyysisestä, psyykkisestä ja sosiaalisesta näkökulmasta. (TtI 2002/738, 8§)

Luvussa kahdeksan on esitelty joitakin esimerkinomaisia rakennettuja oppimisympäristöjä.

8. Toteutettuja oppimisympäristöjä

- Koulun esittely
- Käsityön oppimisympäristön pedagoginen suunnitelma
- Asemapiirustus
- Pohjapiirustuksia
 - Käsityön oppimis- ja työympäristön kokonaisuus
 - Teknisen työn työtapojen kokonaisuus
 - Tekstiilityön työtapojen kokonaisuus

Uudisrakennuskohteet

Kiiminki puiston koulu

Vuosiluokkien 1-6 koulu, Helsinki

Opinmäen koulu

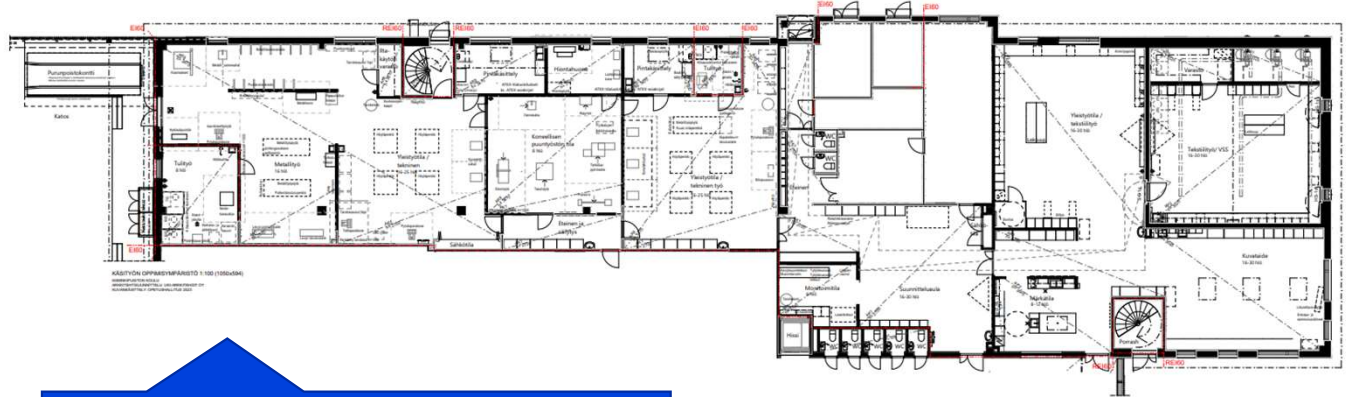
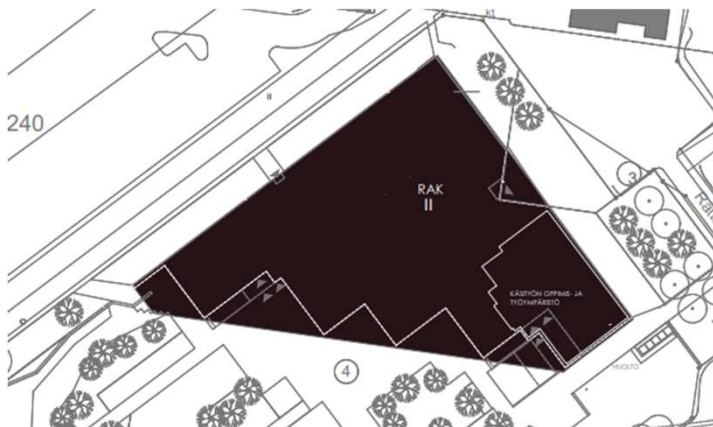

Suomalais-venäläinen koulu

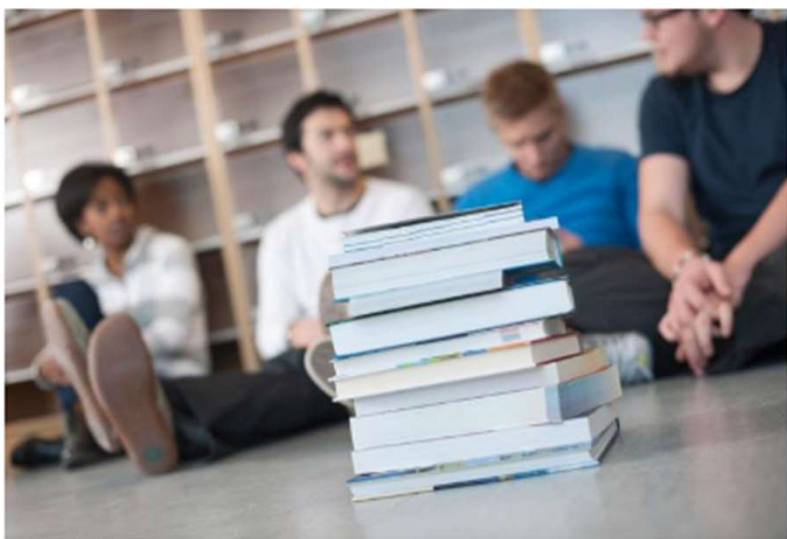

Virtain yhtenäiskoulu

Oppaassa ei esitellä tyyppitiloja tai ratkaisuja

9. Kirjallisuutta

Tällä sivulla:

[Lait ja asetukset](#) >

[RT-kortistot](#) >

[TUKESin oppaat](#) >

[Kirjallisuutta](#) >

[Hankkeita, oppaita ja toimijoita](#) >

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSSTYRELSEN

Kiitos!

OPHn palveluosoite:

perusopetus@oph.fi

- Yleisesti perusteisiin ja paikallisiin opetussuunnitelmiin liittyvät kysymykset.
- Esimerkiksi käsityön opetuksen järjestämistä koskevat kysymykset
- Yleisesti arviointiin; taide- ja taitoaineiden ja myös käsityö liittyvät kysymykset